

Szerkesztőségi iroda:

Nagy-Becskek,

Zápolya-utca 1-ső szám,

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon szám 21.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Nagybecskerek, 1896.

XXV. évfolyam, 193. szám.

Hirdetési árak:

Egész évre ——— 12 ft.
Félévre ——— 6 .
Negyedévre ——— 3 .
Egy óra ——— 1 .
— Egyes szám ára 4 kr. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el. Azonkívül az összes hirdetési irodákban.

Megjelenik mindennap

vasár- és ünnepnapok kivételével.

Hétfő, augusztus 24.

A szabadelvűség diadala.

Nagybecskerek, augusztus 24.

Nemzeti újjáébredésünk nem csak régi intézményeket sodort el, vagy helyezte a kegyelet tárába, hanem gondolkozásra is vezetett a jövőt illetőleg; széttekinteni tanított oly téren, melyre eddig pillantani is hazafiatlanság lett volna, és a ki tette, oly ellenlábasokra talált, hogy fokozott erélye mellett sem mehetett a szóznál tovább. Szabadságharcunk gyászos következménye volt balsorsunk kerékvetője; nemzeti ellenállásunk edzette meg erőinket; ez tanított meg a magunk kárán okulni, ez jelölte ki nekünk is, mintannyinénnek, a jövő ösvényét, a melyre lépünk kellett, ha a lét nagy csatáiban diadalra akarunk jutni; ez sugalta nekünk, hogy a múlt és jelen közti határkövet immár átléptük. Lerázva a bilincseket, a nemzet is hozzálátott jövőjének megállapításához; lázas segítséggel, de azért megfontolva fogott a munkához. Hogy lankadást nem ismerő ereje, csüggedést és tétovázást kizáró erélye és a múlt bő forrásából merített bölcsesége mit teremtett: előttünk van. Ha nem tapasztalnók e munka sikereit, egy kívánatos álomnak kellene tartanunk az egészet; de így látjuk az eredményeket, tudjuk, hogy azok nem csak egyesek, de egész népek figyelmét és csodálatát is felkeltik. És méltán; mert aki, a nem egész harmincz év történetét átélte, tudja, hogy államiságunk épületéhez se kő, se fa, sőt még eszközök sem álltak rendelkezésünkre. De miként az aczét pótolta a csontszerszám, úgy a segédeszközök hiányát a szünet nélküli munka; hiszen ezélunk nagy és ne-

mes volt, méltó egy ezer éves nemzet dicső múltjához és törekvéseihez. Erőt és kitartást adott a hazaszeretet, ezen magasztos eszme, melyért hajdan halni kellett, mostan pedig élni kell.

Harmincz év! Egy betű atomja a nemzetek történetében, de az atom a mi önállóságunk kezdőbetűje . . . a többi előttünk van.

Harmincz év! A beplántált, verejtékünkkel táplált, vérünkkel védelmezett ipar, a nemzet aranyait idegenbe vivő kereskedelem, a kölesön kért és sok színű tudomány, a szellemi tehetségek elnyomása, megsemmisítése, vagy a külföldre való üzése, az önállóságnak csak beszédben való, bár remek hangoztatása, mind, mind eltűnt, átváltozott, újjászületett és egyszerre megnőtt. Magyarország nem 48-ban törölte el a hűbérrendszert, hanem 67 után fejlődése által, mert az előtt volt befelé jobbágy és ur, de kifelé mind a kettő hűbéres, rabszolga volt, ki egy darab csillámló üvegért aranyat két kézzel is futva vitte; kiskoru volt szolga és ur és a sok gyám sohasem vesztett össze azon, ki tanítsa a fiatal őriást járni, legfeljebb azon, kié legyen ennek öröksége.

Valóban nem tudjuk, a gondviselés, az európai új eszmék, a nemzet szívós ragaszkodása e földhöz, vagy a százados bel- és külviharok voltak-e rugói azon teteknek, melyeknek eredménye a tudomány, ipar, kereskedelem, művészet és buvárlat terén a külföld elismerését is kiérdemelte.

E rövid harmincz év megmutatta, hogy a „nem volt, de lesz“ szavak nem egy lánglelkű ember rögeszméje, hanem a jövőbe látó proféta jóslata volt.

Hogy harmincz év alatt mi, mennyi és miképen történt, a jövő nemzedék képzelni sem fogja tudni, nem fogja hinni, hogy e maroknyi nép ezen idő alatt nem csak a művelt nyugatot érte utól, hanem egyes dolgokban azt túl is szárnyalta, nem csak a munka nagyságában, hanem új eszmék létesítésében is.

De elég! Nem e kor történetének megírása ezélunk; mi csak nemzeti haladásunk egy kis pontjáról, a fejlődés e kis rugójáról, a nemzeti lét sugárzó fényének egy kis mécséről akarunk szólni. Talán megérdemli, mert ennél is többen gyujtoták meg azon fátylát, melynek világítása beugározza a jelent és biztosítja a jövőt! Forrás ez, bár kicsiny, de mely fontossága által sokaknak képes szomját oltani és kultúra fejlesztésére képesíteni. A ki majdan megírja e rövid 30 év mesébe illő eredményeit, azt találja meg e rövid történet keretében mindazt, a mi a nagy tettek hatását, maradandóságát és a belőle vont tanulságok alapját növeli.

Sodronyból készülnek ma a legszebb hidak tartói is, pedig egy szál önmagában semmi, de együttvéve a világ bámulatának tárgyai. Nem a kolosszális nyers erő kifejtése érvényesül, ragad el ma; nem, a szellemi tevékenység az, a mely ha rombol is, azért dönt, hogy nagyobb építsen; az ember maradandóbb fele, a lélek, az eszme a szellem ma a vezér, ez van hivatva kutatása, fejlesztése és alkotása által az embert is eszményi lényre átalakítani.

Joggal mondhatjuk, hogy az utolsó harmincz év eredménye a szabadelvűségnek sok küzdelem árán kivított diadala.

A „TORONTÁL“ tárczája.

Vallomás.

— A „Torontál“ eredeti tárczája. —

Írta: Bartók Mariska.

I.

A négy leány együtt ült a szalon egyik szőnyeges függőnyös sarkába, mikor a legkeresettebb eleganciával kiállitva jött Hollós Muki. — A lányok közt még olyan is akadt, a ki örült neki; vagy legalább is a kis kövér Máté Giza szívesen ültette maga mellé, a másik két leány hanyagul nyujtotta a kezét csak a házi kisasszony nyájaskodott vele egy kicsit hivatalból.

Roppant érdekes dolgot beszéltek meg, a Donát Klára menyasszonyságát. Mindegyik elmondta a mit tudott a dologról s most jön ez a szerencsétlen Muki s abba kell hagyni az egészet.

— Hallották, hogy Donát Klára menyasszony?

— Igen.

Ezt a kicsi szócskát négy leányuk mondta ki egyszerre; a házi kisasszony olyan hangsúlyozással, mintha ezzel a válasszal teljesen be volna fejezve a téma, a kék szemű s szentimentális Kovács Ilma hangja egy jósló akkord volt, mintha csak azt mondta volna, „ugye megmondtam!“ a harmadik, Holler Nina vigyázzal ejtette ki a szót s mégis kiértett az irigység belőle, csak a kis Máté Gizi kíváncsiskodott nyilvánosan, mert a többi is majd meghalt egy csöppnyi „pozitív“ hírt.

— És egy érdekes jelenetnek voltam tanuja, — mondta Hollós Muki, a mint a nyakendőjét babrálta, pedig czirkalommal volt kiérve annak a helye.

— A megkérésnél? — kérdezte a fecsegő Máté lány.

Egy langyos mosoly futott át Hollós Muki jól rendezett arcán.

— A főhadnagy ur ezt nem tartotta szükségesnek. Hanem akkor voltam ott, mikor a kis Klára megmondta Lázár Sándornak, hogy a Velejtey főhadnagy menyasszonya.

— Hát már tudja?

A szent meggyőződés legbiztosabb hangján felelt Muki ur a négy leányuk csodálkozó kérdésére.

— Tudja! Es mondhatom, mindnyájan nagyon csalódtunk! — Tudják, az öreg Donáttal kártyáztam, csak úgy kettesbe s előtte való nap volt a megkérés és én már gratuláltam is, a mit Klára a legkevésbé titkolt boldogsággal fogadott.

— Lázár nem volt itthon tán négy napig, de a délutáni vonattal megjött. Tudják, nagy szerű volt az a fiu. Alig érkezett meg, már jött Donátékhöz. En a helyemről kiláthattam, a mint a széles úton ballagott a terrasz felé s odaszóltam Kláranak, hogy itt a Lázár. Hirtelen felállt, oda állt mögém s onnan nézte, a mint nyugodtan jött fel, de a leány ideges lett, előbb elindult eléje, aztán megállt, visszajött mellém, az arca lángolt s lelkemre mondom, mikor Sándor kezét fogott vele elsápadt hogy Sándor egész aggodalommal kérdezte:

— Rosszul van?

Nevetve felelt, de az erőltetés kiértett a hangjából.

— Istenem, de hogy vagyok. — Tudják azután minden parthiet elvesztettem; oda ültek a sarok divánra, a leány behuzódott a sarokba, a fejét ráhajította a tenyerére s úgy hallgatta amint Sándor beszélt. — Aztán elhallgattak.

A leány végre felállt, mintha keresne valamit, aztán odaült Sándor elé, közei hozzá s elfojtott hangon, hogy csak az hallhassa a kihez beszél, kérdezte:

— Lázár, tudna-e maga valaminek nagyon örülni?

Ez megfogta a leány kezét, mélyen a szemébe nézett s látszott, hogy nem érti a kérdés alapját s az ő csendes mosolyával mondta:

— Ha magát öröm érné Klára, — én is örülnék.

— Lázár, én a Velejtey Ottó menyasszonya vagyok.

A leány hangja olyan volt, mintha beleegyezést kért volna. — Sándor még mindig tartotta a leány kezét, az arcán egy izom se rándult meg, felállt s talán egy perczig süketítő csend volt; csak egy perczig, aztán megszólalt az ő lágy, nyugodt hangján. Halkan, de remegés nélkül mondta a leánynak:

— Klára, ha egyszer szükségét érzi, legyen hozzám bizalommal. Megszorította a kezét s a kis Klára gyerekesen oda hajította a vállára a fejét és nevetve nézett fel a komoly férfiarcba, mikor bizalmasan mondta, — Istenem, nem is képzelheti, milyen boldog vagyok.

A hivatalos melléklet nélkül.

Papp Géza a begaszentgyörgyi kerület országgyűlési képviselője — mint tordai levelszónk írja — a napokban érintette körútjában választókerületének egyik legnagyobb községét, Tordát is, mely alkalommal a község kifejezését akarva adni annak a ragaszkodásnak és szeretetnek, a melylyel képviselője iránt viselkedik; az előjárósággal és a képviselőtestületi tagokkal élén, hosszú kocsisorokban várta és fogadta a népszerű férfit. Papp Géza a választók szavazatát követve a község házához hajtatott, hol az egész község jelenlétében két óráig tartó beszédet mondott.

Csávossy Béla a párdányi választókerület képviselője szintén a napokban kezdte meg körútját választókerületében azon czéllal, hogy egyuttal meglátogassa azon községeit is, melyekbe a múlt évben rendelkezésére álló rövid idő alatt nem mehetett el. Legelső útja Istvánföldre vezetett, hol a titán németajku község osztatlan szeretettel és lelkesedéssel fogadta. Azután Módos két községét látogatta meg, majd pedig Gyülvész, Csebzsa, Ujpecs, Ivánda, Dinyás, Szerb-Szent-Márton, Ó Telek, Öregfalu, Ujvár és Auréliháza községeket. Mindennütt zajos óvációkban részesült, megbeszélte a községek lakosaival azok ügyes-bajos dolgait és egyuttal megígérte, hogy azok orvoslása iránt minden igyekezetét érvényesíteni fogja. A képviselő héten folytatja körútját.

Millennium Nagy Szent-Miklóson.

— aug. 23.

A magyar nemzet ezer éves fennállásának ünnepét méltó fényvel ünnepelte meg Szent István napján Nagy-Szent Miklós községe is. Különös fontosságu ez a körülmény éppen ezen nemzetiségakta vidéken, hol a magyar állam-esszme diadalmas terfoglalását legelőnyösebben jellemezte az ünnepély impozáns lefolyása és az a tény, hogy a különböző nemzetiségek is — egy kisebbszertű tüntetéstől elszámítva — hazafias lelkesedéssel vettek részt az ünnepen. Az ünnepély 19 óra este 8 órakor kivilágítással vette kezdetét, mely időtől kezdve valóságos fényárban uszott minden ház; ugyanakkor két zenekar jarta be az utcákat. A főutca impozáns képet nyújtott, különösen a város háza ezernyi aprómécsével, aztán nem messze a Nákó Kálmán gróf kastélya, mind szemképrázatos fényárban uszott. A község háza és Nákó gróf kastélya a király és királyné arcképeivel, hazafias jelmondatokkal és 896 - 1896. felirások kivilágításával is el voltak látva. A magán-sok, kereskedők, kik ez alkalomra üzleteiket kivilágították, valóban vetédkedtek egymással.

Az esti ünnepélynek egy gyászolója a község háza mellett lakó Opreán Nesztor ügyvéd, ki nemcsak, hogy nem világitotta ki a házát de tüntetőleg a szalagatereit is lebecsajította s csupán ő nem tüzte ki a nemzeti zászlót. Mikor 8 órakor kiindult a város házától a menet, a feldühödött tömeg valóságos közpörrel rombolta dirib-darabokra a ház ablakait és a méltatlankodás legerősebb hangján ítélte az ügyvédet, ki

Latszík rajta, hogy boldog és mi, a kik azt hittük, hogy Sándor szereti Klárát, a legalaposabban csalódtunk, mert bizony most sem látszik Sándoron a boldogtalanság, pedig két hét óta csak kiüthetett volna rajta. Szárazon, hangosan nevetett mint a ki teljesen megvan elégedve a saját szellemes előadásával. — De a hatás elmaradt, a négy leány csendes volt. Rosszul esett nekik a családás; mert hát a halottak után csakugyan csalódtak.

Hogy irigyelték attól a sapadt kicsi leánytól azt a kemoly, nyugodt embert s annak a hideg embernek a szerelmét, haligató odaadását. Hogy olyan alhatatos volt, s hogy olyan mértelen szerelmmel vette körül azt a lányt.

A lány haláttalan volt, de nem tehetett róla; mindig Velejteyt szerette, de még a szülők is azt hitték, hogy ideje korán kiismeri léha, csapodár szívét, érdekhajász lelkét s könnyű lesz a családást Lázár Sándor mellett elfeledni.

Es a mint ott ültek, mind elítélte gondolatába a leányt, pedig a szívét követte s keserűséggel gondoltak a Lázár Sándor olajbarna szép arcára, a Halmos Muki információja össze-tépte az illúziókat és az ő felvezetett ábrándos szívük nem találta meg a férfiben a csendes lemondás fenségét.

(Vége következik.)

az iskoláünnepélyek alkalmával is, mint a román hitközség elnöke nem a legillőbb viseletével vonta magára a figyelmet. Opreán egyébként azok közül való, kik két év előtt a memorandistákat üdvözölték.

Az estnek ez az incidens volt a központja, a feldühödött nép továbbra is inzultálta volna a házat lakójával, de a csendőrség és rendőrség idejekorán közbelépett. A kivilágításnak egy kisebb balesete Bayer N. vaskereskedő házában történt, hol egy gyartyaállvány felfordult és a szőnyeg- és függönyben tüzet fogott; a házbeli nem lévén otthon, az utcán járók beverve az ablakokat bemásztak és eloltották a tüzet.

Este 9 órakor a Czenczinger vendéglő kert helyiségében ismerkedési estély volt a község intelligenciája és a meghívott járásbeli vendégek között.

20 án reggel 5 órakor 21 mozsárlövés jelezte a nagy nap kezdetét s ugyanakkor az összes zenekarok zenélve járták be a várost. D. e. 3/8 órakor gyülekezés volt a község háza előtt s 8 óra körül a hatóságok, egyletek és testületek, valamint a meghívott járásbeli községek képviselői és a nagy közönség részvételével megindultak istentiszteletre, mely a következő sorrendben folyt le: 8 órakor a román kath. templomban istentiszteletet tartotta: Wagner Nándor nagybecskereki hittanár, végül a szöveget énekelték a műkedvelők, 1/2 9 órakor a gör. kath. templomban Deciu Vazul lelkész mondott imát; 9 órakor a izr. templomban Vogel Nathan kerül. főrabbi lendületes beszéd és imával emlékezett meg a nagy napról. 1/2 10 órakor gör. kel. templomban Agrima szerb lelkész tartott misét a román pappal.

10 órakor kezdetét vette Szerb-N. Szt. Miklós képviselőtestületének diszközgyűlése. A megnyitó után Telléry József jegyző mondott beszédet a nap jelentőségéről, mit jegyzőkönyvbe határoztak iktatni, majd ugyancsak ő tolmácsolta a képviselőtestület indítványát, mely szerint építsenek egy a Berta kórház alapítójának hozzáadásával 5000 frton a költségvetés keretén belül egy árva- és szeretetházat. Az indítvány elfogadtatott egyuttal elhatározták azt is, hogy Kofró képvis. tag indítványára lépéseket tesznek, hogy az árva-ház Erzsébet királyné nevével viselhesse. Az ülés 1/2 11 órakor véget ért, mikor kezdetét vették a népszónokiatok; elsőnek Jessenszky Géza dr. magyarul, majd Nagyvinzky István szerbül, Muth Janos németül és Deciu Vazul románul beszélt. Közben a dalárda hazafias dalokat énekelt.

A délután a népies mulatságoké volt. A község mellett levő uradalmi erdőben levő gyep volt kitzúve a mulatság helyül mely szépen sikerült. A népies mulatságok, mint a lepényevés, virslievés, zsákba fatás, csacsí-verseny, futóversenyen kívül d. u. 4 órakor kezdetét vette a löverseny számos szerb nagy-szent-Miklósi gazda részvételével. Az 1-es díj ezüst serleg 30 frt értékben (Cherrier lova nyerte); 2-ik díj 20 koronás arany (Kyri Bela lova nyerte); 3-ik díj 10 koronás arany értékű volt. A löverseny indításakor két ló kitört a közönség közé és több emberen kisebb sérülést ejtett. Ezt követőleg egy ökröt vágtak le és kancsóiban sört osztottak a népek, miután természetesen széles jókedv mellett késő estig mulatott a nép egyes tánc-helyeken.

Este táncmulatság volt a Czenczinger vendéglőben, a millenniumi árva-ház-alap javára. A mulatság, melyen nemcsak Szerb-nagy-szent-miklós, hanem a járás szépei is jelen voltak, fenyesen sikerült.

Az estélyen Urbán Lajos szegedi bandája muzsikált. Ugyanitt megjegyezzük, hogy a román barda szolgáltatja jobbara az ünnepségeken a zenét, általános meglepédesre.

Az ünnepség a nép lelkületére jó hatással volt s bizonyára sokan megfogadták az egyik szónok ama szép szavát, hogy: „igyekezzünk a magyar nyelvet elsajátítani, hogy igazán magyarrá lehessünk.”

HIREK.

Tájékoztató.

Aug. 30. Szőnyeggyár igazgatósági ülés.

Aug. 31. Rendkívüli megyei közgyűlés.

Augusztus 31. Rendkívüli városi közgyűlés.

Szeptember 10. Közigazgatási bizottság ülés.

A görőfürdő naponta reggeli 6 órától nyitva van; nők részére kedden és pénteken délután.

— Üdvözlő felirat József főhercegnek.

Pancsova th. bizottságának pénteken tartott közgyűlése Rónay Jenő főispán indítványára József főhercegnek és családjának azon alkalomból, hogy Mária Dorottya főhercegnő örömteljes eljegyzését tartja Oriéans Fülöp herceggel, üdvözlő feliratot küld.

— Kinevezés. A vallás és közoktatásügyi miniszter dr. Bartha József segédtanárt, a nagybecskereki főgymnázium szeretett és kiváló képzettségű professzorát, a m. nemzeti múzeumhoz múzeumi segéddé nevezte ki. A milyen fájdalommal vesszük hírül a derék tanferfiu távozását, másrészt épp olyan jól eső érzés fog el bennünket, hogy a derék fiatal professzor ilyen szép előmenetelben részesült.

— Kiküldetés. A szegedi kir. itélő tábla elnöke dr. Marton József nagyikindai alügyészt két hó tartamára a pancsovai ügyészséghez küldötte ki.

— Eljegyzés. A pancsovai ügyvédi kar egyik tagja, dr. Grigorievits Miklós a napokban jegyezte el Nikolics Milica kisasszonyt.

— Fényes vacsora. Tordáról írja levelszónk, hogy az uradalmi tisztartó a napokban fényes vacsorát adott azon alkalomból, hogy Papp Géza a begaszentgyörgyi kerület országgyűlési képviselője körútjában Tordát is meglátogatta. A vacsorán a helybeli intelligencián kívül részt vett Szabó Ferencz, Német-Elmer tudós piébánosa is.

— Fürdőkből. A hüvőre vált idő dacára a lapunk számára beküldött fürdővendégek névsoraiban mindig találunk olyanokat, a kik az utóbbi napokban kezdték meg a fürdőzést egyik vagy másik helyen. Alsó-Tatrafüreden nyaral például gróf Bethlen Miklós főhercegi főszolgabíró, Buziáson pedig Petrosics Darinka vendéglősné Pancsováról 3 gyermekével, Leblanc Lajos szenthuberti igazgató, Paulinyi Cornelia antalfalvai ev. lelkész neje, Szabo Lászlóné tanító neje Pancsováról és Merkle Zsuzsanna lajosfalvi gazdasz neje, végre Bogdan Markóné Nagy-kikindaról.

— A morfium halottja. Bejárta a napokban a lapokat annak a szerencsétlenségnek a híre, hogy Perjámoson Helty József fiatal gyógyszerész, Helty Ignác unokaöccse véletlenségből morfiumot ivott és meghalt. Mint most tudósítónk írja, a fiatal gyógyszerész nem véletlen szerencsétlenség áldozata lett, hanem önmaga vetett véget életének. Helty József gyógyszerész megmérgezte magát. Az alig husz éves ifju rokonszenves, művelt fiatal ember volt. Nővérehez intézett levelében az öngyilkosság okául életuntságot és önmagával való meghasonlást említ. Az egész község mely részvétellel vette körül a boldogtalan ifju ravatalt. A szerencsétlent édes anyja, egy néhai kir. közjegyző özvegye siratja. A holttestet Lippára szállították, a hol a családi sírboltban helyezték el.

— A Zasztava elközbása. Az ujvidéki Zasztava című szerb újságot tegnap elkobozta a belgrádi sajtórendőrség. A konfiskálás a Zasztava egy belgrádi tudósítása miatt történt, a melyben az mondatik, hogy Milán király tisztjei által azon munkalkodik, hogy a szerb trónt ismét kezeibe kerítse.

— A pálinka. Varjasról írják, hogy ott Metzger Ferencz borbélymester felakasztotta magát. Az öngyilkos 50 éves volt és több gyermeknek atyja. Tettének oka ismeretlen, semmit sem hagyott hátra, a miből következtetni lehetne az öngyilkosság okára. Valószínű azonban, hogy a szeszese italnak nagymérvű élvezete zavarta meg elméjét és ez okozta tébolyban élő-vette el végzetes tettét. A szerencsétlent neje látta meg először függeni. Csakhamar levágtak s orvost hívtak, aki azonban csak a halált konstatalta már. Szinte megdöbbentő, mily sűrűn fordulnak elő Varjason az újabb időben öngyilkosságok s többnyire a könnyelmű élet okozta tönkremenés elől menekülnek a boldogtalanok a halál karjaiba.

— Ősz. Bármennyire is furcsa, de úgy látszik vége felé közeledünk a nyárnak. Eher vadnak a virágok, nemsokára lehull a fa lombja is, zizegő sárga harasztok fogják az anyaföldet borítani, a tarlókon pedig átrohan a vad szél-roham magával ragadva mindent. Bezzeg visszakivánnók most a meleg, napsugaras napokat, de hol vannak már azok! A sorsával, állapotával soha meg nem elégedő ember mindig az után eped, a mi vagy elérhetetlen, vagy távol fekszik tőle. S ha elérte, visszakivánja ismét a régit, a melylyel annak idején nem volt megelégedve. Várhatunk most, míg újra kisüt a nap, még a sugarai sem hatolnak le hozzánk, eltakarta előlünk a vastag, sűrű felhősoportozat s hull az eső szakadatlanul már két nap óta. Nem csak afféle szeszélyeskedő nyári időjárás ez, korántsem, mert akkor nem tartana ilyen sokáig és nem hozna ilyen hideget magával. Mert isten ugye hideg őszi időjárást értünk. A nedves aszfalton feltűnedezik itt-ott a galocsni, az úbersieher pedig éppen nem ritkaság. Mindez azonban még semmi sem volna, ha az őszi időjárás nem lenne a kedélyekre is befolyással és nem szülné hangulatokat. Hogy pedig tényleg úgy áll a dolog, azt bizonyíthatja a redakció levélhordója, ki valósággal izzadva állított be ma hozzánk nyolczavankilenc sulyos levéllel, melyek őszi verseket tartalmaztak a szokásos kisérő levelekkel. A megváltozott időjárást még elviselők valahogy, de mit vétettünk olyan nagyot hogy ekkora büntetésben részesülünk! (A dologon lehet segíteni, tessék olvasatlanul a papirkosárba küldeni mind a nyolczavankilencet, akkor megmenekülnek a büntetéstől. Szedő.) Uraim, gondolják meg, hogy a hivatalos ősz még nem állott be, azután a mi fő, legyenek kiméltel, hiszen mi sohasem bántottuk önöket. — Epp most ered meg újból az eső. Felnezzünk az égre s elveszítjük a reményünket, hogy egyhamar megváltozik az idő. Vége a nyárnak, melancholia lepi el a lelkeket, melyek épp olyan borusak, mint az ég maga. Arra azonban, ismervén az újságírói pechet, elvagyunk készülve, hogy még a délután folyamán kisüt a nap.

— Az ágyai kápolna halottja. Az ágyai erdő örökre emlékeztető helyén, írja egy aradi újság, teljesen elkészült, díszes kápolna őrsi a legmagyarabb királyi herceg fejlehetetlen fiának emlékére. A jövő héten föl is szentelték már Oliványi Pál kiejtői plébános. Es a kis kápolnának már — halottja is van. Egy szelid kis özikét találtak a minap a kápolnát kerítő vasrácokban fönkadva — holtan. Az ágyaiak azt beszélik, hogy a szegény özike rég ideje tartotta szállását a kápolna tövében; látták sokan, de senki sem bántotta, mert szent annak a kápolnának minden talpalatnyi földje a leggonoszabb ember előtt is. Es éjszakáról éjszakára ott pihent le a kis özike az ágyai kápolna tövében. Néhány nappal ezelőtt aztán arra járó emberek üresen találták a szegény kis állat fészket, ő maga pedig ott függött a vasrácson élettelenül.

— Sikkasztó vasúti pénztáros. A szegedi üzletvezetés, mint a „Sz. H.“ írja ismét sikkasztásnak jött nyomára. Tegnap ugyanis a verseczi állomáson meglepő rovacosolást tartottak a szegedi üzletvezetés hivatalos kiküldöttei, mely alkalommal Benedek Albert vasúti pénztáros pénztárában mintegy 800 frnyi hiányt konstataáltak. A hivatalos kiküldöttek Benedek Albert pénztárnokot, a verseczi rendőrség útján, azonnal letartóztatták. A letartóztatás Verseczen nagy szenzációt keltett, mert Benedek Albertet kiváló és pontos hivatalnoknak tartották.

— Hirtelen halál. Pancsovai levelezőnk írja, hogy Borcsán szerencsétlen véget ért egy 23 éves fiatal legény. Moldován Arkádia a korema előtti kis padon ült és onnan nézte, hogyan táncolja a falu fiatalelme a „Coló“-t. Jómódú volt a legény, bár maga nem táncolt. Eppen mondani akart valamit az egyik lánynak, intett is felé a kezével, mikor hirtelen szó nélkül a földre esett. A gyorsan előhívott orvos már csak a halál beálltát konstataálhatta. Szívszélhűdés ölte meg az erőteljes legényt.

— Orpheum. Bourée József orpheum-igazgató társulatával Nagybecskerekre érkezett és ma meg szerda este előadásokat rendez a kaszinó udvarán, kedvezőtlen időjárás esetén pedig benn a teremben.

Táviratok.

A király utja.

Budapest, aug. 24. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Ő felsége tegnap Ischlből Bécsbe utazott.

Apponyi beszéde Somorján.

Budapest, aug. 24. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Apponyi Albert gróf, a nemzeti párt vezére, ma hosszas hallgatás után végre nyilatkozott. Sággy Gyula képviselő társát Somorjára kísérte, a hol ez beszámoló beszédét tartotta. — A somorjai képviselő beszámolója után mindjárt Apponyi emelt szót és hallgatásának okát abban adja, hogy az ezredéves innepélyek alatt nem tartotta illő és czélszerűnek a pártpolitika terén működni. — De most már bűn volna tovább is hallgatni. Legelőször is a leginkább emlegetett kiegyezésről szólva kijelenti, hogy a nemzeti párt nem ellenezné a kiegyezést az esetre, ha a fogyasztás után járó adó a magyar kincstárba folyna be és ha az általános vámtarifa megállapításánál a magyar érdek az osztrákéhoz hasonló védelemben részesülne. Örömet fejezi ki, hogy a kvóta-bizottságban a kormány-pártiak a nemzeti párti tagokkal egyetértettek; a jelenlegi kvótánkat hajlandó elfogadni, de ha ezt nem volna lehetséges keresztülvinni, úgy Horánszky közvetítő indítványát kell elfogadnunk. Az önálló vámterület kérdéseinek érintése után áttért a fuzionális hírekre s kinyilatkoztatja, hogy ő fuzionálni akart mindenki-vel és most is szívesen működik együtt, de ezt csak elveinek épségben tartásával fogja tenni; és azt hiszi, hogy nagyobb haszon háramlik az országra, ha esetleg eredmény nélkül is megtartjuk igaz hatvanhetes pártunkat és közjogi alapon növeljük nemzeti önértetünket és politikai hűségünket, mintha szaporitanók a politikai hittagadóknak számát.

Szécsen Antal gróf halála.

Budapest, aug. 24. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Szécsen Antal gróf udvari főmarsall tegnap Ausseban szívszélhűdés következtében meghalt.

Szécsen Antal gróf, titkos tanácsos, udvari főmarsall, a főrendiház tagja, 1819. október 17-én született Budán. Szülői házában kezdte tanulmányait s Budán, Pozsonyban és Bécsben végezte. Ismételtén beutazta Francia-, Olasz-, Németországot és Angliát, mely országokban hosszasan is tartózkodott. Egy ideig aljegyző volt Mosonmegyében, később pedig mint titkonok volt alkalmazva a magyar kancelláriánál. Mint a főrendiház tagja működött minden országgyűlésen 1843. óta, az 1861-iki országgyűlés kivételével. Ő volt az 1848. előtti konzervatív párt bizottmányilag megállapított programjának megbízott indítványozója és kifejtője. Tagja volt az 1861-iki megerősített birodalmi tanácsnak. Ő indítványozta és szerkesztette a többségi programot. 1860. október 20-tól 1861. júliusban történt lemondásáig tárczanélküli miniszter volt, 1870–71-ben másod meghatalmazott Londonban a Pontus-referenciánál. 1885-ben udvari főmarsallá neveztetett ki. A magyar tudományos akadémia igazgató tanácsbeli és tiszteleti tagja, a magyar történelmi társulat elnöke. Irt számos politikai cikket az 1848. előtti „Budapesti Híradó“-ba, egy német rőpiratot, melynek czime „Politische Fragen der Gegenwart“, irodalmi és történelmi tanulmányokat, melyek a „Budapesti Szemlé“-ben, a „Századok“-ban és részben összegyűjtve a Kisfaludy társaság kiadásában jelentek meg. Az arany-gyapjas rend vitéze, a szent István közép-, a toscanai József- és több más rendek nagykeresztese, a száz vas-korona-rés vitéze és valóságos belső titkos tanácsos volt.

Néppárti gyűlés.

Budapest, aug. 24. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Kapuvárott tegnap néppárti gyűlés volt, melyen csak csekély hallgatóság vett részt. A szónokok az unos untig hirdetett frázisokkal traktálták a népet.

Pálmay Ilka beteg.

Budapest, augusztus 24. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Pálmay Ilka, az ünnepelet operette diva, sulyosan megbetegedett, miért is tegnapi föllépte elmaradt. Ugyezintén nem tartják meg ma este a kiállítás területén a hírlapírók nyugdíjintézete javára tervezett Pálmay ünnepelet sem.

Vihar.

Budapest, aug. 24. (A „Torontál“ er. táv.) Balassa-Gyarmaton tegnap óriási vihar dühöngött, mely nagy károkat okozott és az éppen gyakoriaton levő honvédség közül számos embert megsebesített.

Dr. Brájjer Lajos távollétében a szerkesztésért felelős
Mayer Rezső.

Hirdetések.

5659. tkv. szám. 895.

Árverési hirdetmény.

A perlaszi kir. jbiróság mint tkvi hatóság részéről ezennel közhírré tétetik, hogy Márics Uros végrehajtónak Weismandl Bálint és Francziska emesztház lakosok végrehajtást szenvedettek elleni 200 frt tőkekövetelés, ennek 1884. évi január hó 29-ik napjától járó 6% kamatai, 53 frt 50 kr perbeli, 11 frt 50 kr megállapított jelenlegi és a még felmerülendő költségek kielégítése végett 1896. évi szeptember hó 4. napjának d. e. 9 órakor Bótos község házában az ezen kir. jbiróság területén fekvő Bótos községe 1307. sz. tkvben foglalt következő ingatlanokat u. m.:

19. hrsz. a. I. dűllő 4 hold szántóból 2 hold szántó 317 frt ezennel megállapított kikiáltási ár mellett el fog árvereztetni; ekkorán magasabb ígért hiányában a kikiáltási áron alul is el fog adatni.

A venni szándékozók kötelesek a kikiáltási árnak 10% készpénzben, vagy óvadékképesnek nyilváníttott értékpapirokban bánatpénzül letenni.

Vevő köteles a vételért két egyenlő részletben és pedig az első részletet az árverés jogerőre emelkedésétől számítandó 8 nap alatt és a második részletet, melybe a bánatpénz is betudatik, ugyanazon naptól számítandó 15 nap alatt, az árverés napjától számított 6% kamattal együtt lefizetni.

A kir. jbiróság tkvi oszt. Perlaszon, 1896. május 23-án.

779—11

Sárdy,
kir. aljbiró.

1202. szám. 1896.

Bárányos község előljárósága

Árverési hirdetmény.

Alulírott előljáróság közhírré teszi, hogy Bárányos község határában gyakorolandó vadászati jog 1896. évi október hó 25-től 6 évre nyilvános árverés útján bérbe adatik.

Az árverés 1896. évi szeptember hó 3-án délelőtti 9 órájkor fog Bárányos község házában hivatalos helyiségében megtartatni.

Az árverési feltételek a községi irodában az árverés napjáig közzszemlére vannak kitéve, hol is a hivatalos órákban megtekinthetők.

Bárányoson, 1896. évi augusztus hó 16-án.

A község előljárósága.

789—s.1

5073. sz. kig. 1896.

A csenei járási főszolgabírótól.

Pályázati hirdetmény.

Elhalálozás folytán üresedésbe jött s 500 frt évi fizetéssel, valamint körén belül teendő hivatalos utazásnál szabad fuvarozással egybekötött Horvát Kécsa, Román-Kécsa, Szerb-Klári és Horv.-Klári községből álló köröri állásra pályázatot nyitok.

A körhöz tartozó községek lélekszáma 6727 és a községek egymástól távolsága 3-8 km.

Felhivatnak pályázni óhajtok, miszerint szabályszerűen felszerelt kérvényeiket a csenei főszolgabíróhoz czimezve f. évi szeptember hó 5-ig terjesszék be.

A látogatási díjak Román és Horvát-Kécsán nappal 30 kr, éjjel 50 kr, Szerb-Klárin és Horvát-Klárin nappal 40 kr, és éjjel 80 kr.

Végül megjegyeztetik, hogy a fizetés felemelése iránti intézkedés folyamatban van.

Csene, 1896. évi augusztus hó 12-én.

757-3.3

Dömötör,
szolgabíró.

5692. kig. szám. 1896.

A párdányi főszolgabírótól.

Pályázati hirdetmény.

Ujpecs községében a községi irnoki állás, melylyel évi 400 frt fizetés egy szobás lakás a község házában és 4 méter tűzifa van egybekapcsolva, lemondás folytán megüresedett.

Felhivatnak tehát mindazok, a kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy pályázati kérvényeiket, melyekben eddigi alkalmaztatásukat, nemkülönben a magyar és német nyelvnek alapos tudását, valamint erkölcsi magaviseletét okmányilag igazolni tartoznak, f. hó 30-ig ezen hivatalnál bemutatassák.

A választás esetleg helyettesítés folyó évi augusztus hó 30-án d. e. 9 órakor Ujpecs község házában fog megtörténni.

Párdányban, 1896. évi augusztus hó 13-án.

784-3.3

Torontálmegeye párdányi járás
főszolgabírói hivatala.

2167. szám. 1896.

Bocsár községétől.

Árlejtési hirdetmény.

Alulírott Bocsár község előjárósága részéről ezennel közhírré tétetik, hogy a helybeli község ház újból leendő építése végett az e folyó évi augusztus hó 31-én d. e. 10 órakor a község ház tanácstermében nyilvános szóbeli árlejtés fog tartatni.

Kikiáltási ár 4614 frt 34 krajczár, az árlejtés megkezdése előtt 10% bánatpénzt, vagy ennek megfelelő értékpapírt a községi előjáróság kezébe letenni.

A törvényhatóságilag jóváhagyott költségelírászat és tervek fenti határnapig a községi irodában a hivatalos órák alatt betekintheők.

Kelt Bocsáron, 1896. augusztus 14.

769-3.3

Az előjáróság.

7243. szám. 1896.

Mokrin község előjáróitól.

Árverési hirdetmény.

Mokrin község előjárósága részéről ezennel közhírré tétetik, hogy ezen község tulajdonát képező — jelenleg földmérés alatt lévő s mintegy 3000 holdat képező eddig még szántva nem volt közlegelő 24. 10. illetve 2 holdas részletekben f. évi szeptember hó 2-án és következő napjain a helyszínen 12 évre nyilvános árverés útján haszonbérbe fog adatni.

A haszonbérbeadás törvényhatóságilag jóváhagyott.

Kikiáltási ár holdankint 15 frt.

Közelebbi feltételek a község előjáróságnál tekintheők meg.

Mokrin, 1896. augusztus 10.

765-3.2

Előjáróság.

417. sz. 1896.

770-2.2

Versenyárgyalási hirdetmény.

A „pancsova—kubini ármentesítő és belvizeszabályozó társulat” védgátjainak mintegy 840.000 m³ földmozgósítással való erősítésére és magasztására, valamint a védgátak mentén mintegy 140.000 m³ földmozgósítást igénylő szorítógátak fölépítésére zárt ajánlati versenyárgyalást hirdet.

A zárt és 15000 fortnyi bánatpénzzel felszerelt ajánlatok f. évi augusztus 31-én délelőtt 10 óráig adandók be a társulati igazgatóság hivatalos helyiségében. Később érkező ajánlatokat figyelembe venni nem fogjuk.

Az ajánlatok lepecsételt borítéka a következő fölrattal látandó el: „Ajánlat a pancsova—kubini ármentesítő és belvizeszabályozó társulat töltéserősítési és szorítógát építési munkáira”. Az ajánlatok kiállításának egyéb módzataira nézve az „Átalanos föltételek a vízépítési, uti és magassépítési munkákra és szállításokra” című s a nagymélt. kereskedelemügyi miniszterium által 36030/1887. szám alatt megállapított füzet 1. §-a mérvadó.

A szóban forgó munkákra vonatkozó tervek és részletes építési föltételek a társulati igazgatóság hivatalos helyiségében a hivatalos órák alatt naponként megtekintheők.

A társulat fenntartja magának a beérkező ajánlatokkal szemben a szabad választás jogát.

Pancsován, 1896. aug. hó 14-én.

A miniszteri biztos ur ő méltósága megbízásából:

PANCSOVA-KUBINI ÁRMENTESÍTŐ ÉS BELVIZESZABÁLYOZÓ
TÁRSULAT IGAZGATÓSÁGA.

Csernovics Agenor,
igazgató mérnök.

1669. sz. hzk. 1896.

Alibunári házk. főszolgabíróstól.

Idézés.

Osztója Stefan, Marta, Persza, Mileva, Kata, Kuzman, Ádám, Mária, Regina, Mina és Melania mint a Kevi Szöllősi 4. számú Baba féle házközösség ismeretlen tartózkodásu családtagjai ezennel felhivatnak, hogy a házközösség megszüntetése czéljából 1896. évi október hó 3-án d. e. 9 órájára Kevi-Szöllős község házához kitűzött tárgyaláson vagy személyesen jelenjenek meg, vagy Baba Paun kevi-szöllősi lakost mint részükre kinevezett gondnokot czélszerű képviselőjükre utasítsák, ellenkező esetben pedig ezek elmulasztásának következményeit maguknak tulajdonítsák.

Kelt Alibunáron, 1896. évi aug. hó 14.

785-1.1

Napholcz Lajos,
házk. tb. főszolgabíró.

7847. sz. kig. 1896. A nagyikindai járási szolgabíróstól.

Pályázati hirdetmény.

A magyarpadei községi irnoki állás, mely havi előzetes részletekben fizetendő 300 frt évi fizetéssel van javadalmazva, választás útján betöltendő lévén, felhivatnak mindazok kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy képesítésüket és eddigi alkalmazásukat feltüntető iratokkal felszerelt kérvényüket f. évi szeptember hó 20-ig alulírott hivatalhoz nyujtsák be.

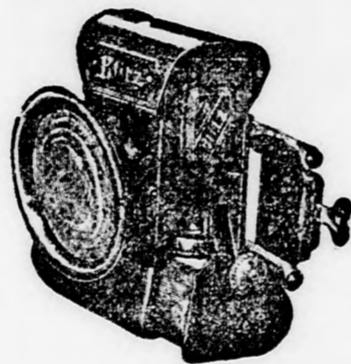
Nagy-Kikindán 1896. évi augusztus hó 21-én.

793-2.1

ifj. Steinbach Antal,
szolgabíró.**Zongora**

egy fekete, kereszt burozott igen jó karban lévő rövid szárny, azonnal eladó.
Megtekinthető

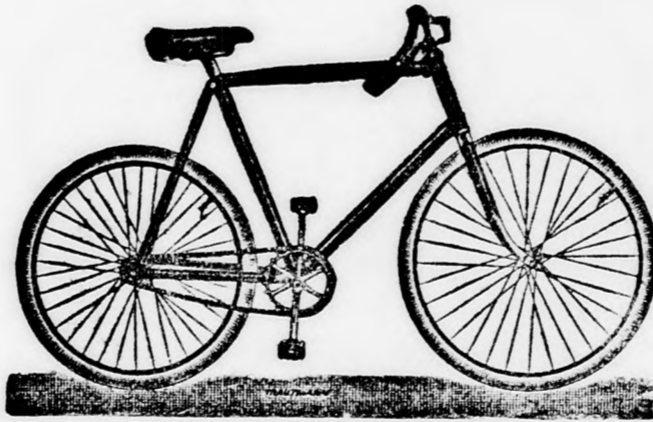
763-2.2

Porcser Miklós tanító,
Ernesztháza. (Torontál m.)

1896.

minták

csak elsőrendű gyártmányok.

„Phänomen“, „Swift-Steyr“, „Premier“
helical-csővel (angol gyártmány),

„Damensafety“, „Tandem“.

Továbbá lámpások, hangok, cyclo méterek,
stb. mindig raktáron**NOVÁK J. G.-nél**

Nagy-Becskereken. 249-28.24

Javitások pontosan eszközöltetnek.

!Pénz!földekre és házakra
a legolcsóbb kamatok mellett

a legkisebb összegtől a legmagasabbig közvetítetik.

A visszafizetés tetszés és tehetség szerint történhetik.

Pontos és gyors keresztülvezetés felett mindenki meggyőződve lehet és szolgálak minden e szakmába vágó felvilágosítással bérmentve.

Együtt ajánlom magamat mindennemű állami és magánsorsjegyek, arany és ezüst pénzek, idegen bankjegyek méltányos bevásárlása és eladására, nemkülönben mindennemű szelvények beváltására.

Igérvények minden huzásra.

Részletlevelek valamenyi sorsjegyekről.

I. nagybecskereki váltó- és bizományi üzlet

Kadelsburger L.

680-13.3